

Nem elég csak sajnálni az ilyen szerencsétleneket, akik saját hibájukon kívül estek ilyen nyomorúságba. A gondolatnál szebb a tett! Mit tehetnénk mi az ilyen szegényekért? Nincs a községünkben ilyen nyomorgó? (Megbeszélés, cselekedetre buzdítás.) Legközelebb beszámoltok arról, hogyan fogadták jószívű segíségeketek községünk szegényei.

III. *Összefoglalás.* a) Házi feladat: A község szegényei között. (Írásbeli feladat.)

1946. december 2. hete.

Általános iskola VI. osztály.

A tanítás anyaga: Tárgyi mellékmondatok. Kossuth Lajos azt üzente,

Nevelési cél: A magyar nép szabadságszeretete.

Kapcsolás: Történelem = a szabadságharc.

VAZLAT.

Példamondatok. Kossuth Lajos azt üzente, elfogyott a regimentje. — Ami a tied, azt tedd el. Ami a másé, azt ne vedd el!

A tárgyi mellékmondat a főmondat tárgyának egész mondatvaló kifejezése.

A tárgyi mellékmondat a tárgy (*kit? mit? kiket? miket?*) kérdésére fellel.

Ne halaszd holnapra azt, *amit ma megtehetsz.* (Tárgyi mellékmondat.) Tanuld szorgalmasan az életben szükségeseidet. Tanuld szorgalmasan azt, — aminek az életben hasznát veszed. Becsüld meg a veled együtt élőket. Becsüld meg azokat, akikkel együtt élsz. Jól gondold meg a mondandókat! Gondold meg jól azt, amit mondaní akarsz. Megtanítja a szükség a restet is munkára. A szükség megtanítja munkára azt is, aki rest. Gyűlöljük a hazugokat. Gyűlöljük azokat, akik nem mondanak igazat. Szereti-e az okos ember a hízelgőket? Okos ember nem szereti azokat, akik hízelegnek.

A főmondat mutatószoja: *azt*, a tárgyi mellékmondat leggyakrabban *hogy*-gyal kezdődik.

Bíró uram, azt hallottam, hogy a haza nagyon szegény...

Kossuth Lajos azt üzente, elfogyott a regimentje.

A jó Istentől azt kérjük, hogy áldja meg a magyart.

Jó szívvel támogassuk azokat, akik szűkölködnek.

Azt kérem a jó Istentől, —. Míndig csak azt tegyük, —. Ne kívánd másnak azt, —.

1946. december 1. hete.

Általános iskola VI. osztály.

A tanítás anyaga: Arányos osztás többféle arányszámmal.

I. *Előkészítés.* a) Számonkérés. A feladott házi feladatok ellenőrzése, a táblán való kidolgozása, a menet megbeszélése. Ellenőrzés.

b) A 4, B 5 és C 6 százforintos résszel járult egy üzletbe. Hogyan osztozkodnak 450 Ft nyereségen? (Mindkét módon megcsináljuk együtt. Az egyik mód az, ha leírjuk az egész összeget, tehát 400, 500, 600, ezeket összeadjuk, majd a nyereséget (450) elosztjuk a betétek összegével (1500), a kapott részt (0.30) megszorozzuk 400, 500 és 600-zal. A másik mód az, hogy a betett összegeket egyszerűsítjük százzal, és csak az így kapott számok (tehát $4 + 5 + 6 = 15$) összegével osztjuk el a betett összegek összegét (1500-at.) Ez utóbbi eljárás egyszerűbb és gyorsabb is.)

c) Hogyan végzünk arányos osztást többféle arányszámmal?

II. *Tárgyalás.* a) A probléma felvetése. Egy bizonyos munkánál A 5 napig napi 8 órával, B munkás 8 napig napi 7 órával, C munkás pedig 12 napig napi 6 órával dolgozott. Mennyi jár igazságosan mindegyiknek, ha a munkáért 109.20 Ft-ot kaptak?

(Közös okoskodás után megoldás):

A munkás	5	napig,	napi	8	órát,	összesen	tehát	40	órát	dolgozott;
B	8	"	"	7	"	"	"	56	"	"
C	12	"	"	6	"	"	"	72	"	"

A munkabért 40 : 56 : 72 arányban kell szétosztani.

$$A \quad 40 \quad 5 \quad 5 \cdot 20 \times 5 = \quad 26 \text{— Ft}$$

$$B \quad 56 \quad 7 \quad \text{„} \times 5 = \quad 36 \cdot 40 \text{ Ft}$$

$$C \quad 72 \quad 9 \quad \text{„} \times 5 = \quad 46 \cdot 80 \text{ Ft}$$

21

109.20 Ft

$$109.20 : 21 = 5.20$$

Hogyan oldottuk meg a feladatot?

Ha az arányos osztásnál többféle arányszám szerepel, az összetartozó arányszámokat megszorozzuk, s az így kapott arányszámok szerint végezzük el az arányos osztást.

b) Begyakorlás 1. Fejben: 50 felosztandó 2 : 3 arányban! 72 Ft osztandó fel két személy között, úgy, hogy valahányszor az egyik 5 Ft-ot kap, a másik 4 Ft-ot kapjon.

2. Írásban: A levegő 21 rész oxigént és 79 rész nitrogént tartalmaz. Tantermünk méretei alapján számítsuk ki, mennyi oxigén és mennyi nitrogén van szellőztetés után tantermünkben?

III. *Osszefoglalás.* Hogyan számítjuk ki az arányos osztási feladatot, ha az többféle arányszámmal történik?

Házi feladat: Osszunk fel 900.75 Ft-ot 4 személy között, hogy minden következő személy az előzőnek kétszeresét kapja!

A harangöntvényben 39 rész réz és 11 rész ón van. Mennyi rezet és ónt tartalmaz egy 12.5 g súlyú harang?